

فِلم رویو: رنگ دے بُستنی

کُجھہ دن ہوئے ہندوستان آتے باہر لے مُلکاں وچ امیر خان دی نویں فِلم رنگ دے بُستنی ریز ہوئی ہے۔ دیش و دیش وچ اس فِلم دی کافی چرچا ہو رہی ہے۔

فِلم دی کہانی انوسار انگلینڈ دی اک ٹیلی ویژن کمپنی وچ اک انگریز لڑکی کم کردار ہے جہدا ناں سو ہے۔ سو دے ہتم آپنے دادے دی اک پُرانی ڈائری لگدی ہے جو انگریزان دے ہندوستان تے راج وچ اک پولیس افسر سی۔ آپنی ڈائری وچ اُنہے چندرشیکھ، راجگُر، سُکھدیو، بھگت سنگھ، رامپرساد بسمِل، اشپھاک اُلا خان آتے ہور شہیدان دی ہمت آتے دلیری دا ذکر کیتا سی۔ سو انہاں شہیدان دی زندگی توں کافی پربھاویت ہے آتے اوناں دے کارنامیاں بارے ہندوستان جا کے اک ڈاکومینٹری فِلم بناؤنا چاہندي ہے۔ پر اوہدی کمپنی اوس نوں اس کم لئی پیسے دین توں نانہ کر دندي۔ سو مايوس تاں ہندی ہے پر اس گل دی بُھتی پرواح نہیں کردار آتے ڈاکومینٹری بناؤں لئی آپنی اک واکف گُری سونیا کول ہندوستان آ جاندی ہے۔

سو اوہدی مدد کرن لئی تیار ہے تے اس ڈاکومینٹری لئی ایکٹر لبھن واسطے سو آتے سونیا ڈلی یونیورسٹی جاندے ہن آتے ڈھکویں کردار لبھن لئی مُندے کُریاں دے آڈیشن کردا ہن۔ پر کوئی وی نوجوان انقلابیو دے کرداران لئی کھرا نہیں اُتردا۔ زیادہ تر نوجواناں نوں تاں ڈیش ہھگت انقلابیو بارے

گُجھ وی پتہ نہیں۔ ایہ نوجوانِ دیار تھی پچھمی سبھیتا، پیہراوے
 اتے سنگیت دے مُرید ہن اتے پڑھ لکھ کے ہندوستان توں
 باہرِ دیشانِ وِچ جانا چاہئندے ہن۔ اوہ سمجھدے ہن کے انہاں
 لئے ہندوستانِ وِچ مُسیبتا، پیرافیری اتے بھرشنٹاچار دے علاوہ
 گُجھ وی نہیں۔ سو ماہیوس ہو جاندی ہے اتے سوچدی ہے کہ ڈاکومینٹری
 لئے اوہنؤں نوجوان ایکٹر نہیں ملئے۔ پر سونیا آس نہیں چھڈدی
 تے اک شام سو نوں اک کھنڈرِ وِچ لے جاندی ہے جتھے
 کئی نوجوان پُچھ دے کھیڈدے اتے موج میله کر رہے ہن۔ ایہ
 بُڑے ہی دلیر تے نڈر ہن پر بالکل ہی موج میلے وِچ
 مست ہن۔ اوسے ویلے ہی اوتحے گُجھ ہندتو اتے ہندوستانی
 سبھیتا دے راکھے بئے ہوئے گُجھ نوجوان ڈانگا اتے کرپانان
 لیکے آنؤندے ہن اتے انہاں نوجواناں نوں ڈرانؤندے، کوسدے
 اتے گالاں کڈھدے ہن کے اوہ پچھمی سبھیتا اتے لچرپنے
 مگر لگے ہوئے ہن۔ ہندتو دے راکھیاں انہاں نوجواناں دا
 آگو پانڈے ہے۔ پچھمی سنگیت اتے تہذیبِ وِچ رنگ ہوئے موج
 مستیِ وِچ مصروف نوجواناں وِچ اک دلجیت اُرپھ ڈی جے وی ہے
 جو انہاں دا سردار ہے۔ ایہ سبھ پکے دوست ہن اتے یونیورسٹی
 وِچ سدا ہی اک دُجے نال کھڑھدے ہن اتے اک دُوجے
 لئی جان دین نوں تیار ہن۔ اوسے ویلے اوتحے پولیس دے آؤں
 کرکے انہاں دا جھگڑا ہور اگے نہیں ودھدا۔

سو اتے سونیا ڈی جے تے ایہدے دوستانِ وِچ انقلابیو دا
 کردار کرن دی یوگتا ویکھدیاں ہن اتے اسلام، کرن، ڈی جے،
 سُکھی اتے ہور نوجواناں نوں ڈاکیمینٹری لئی انقلابیو دا
 کردار کرن لئی راضی کر لیندیاں ہن۔ ڈی جے چندرشیکھر، کرن

بھگت سنگھ، اسلم اشفاک اُلا خان، سُکھی راجھ دا روں کرن
 ڈھکویں ہن آتے آپو آپنے روں دیاں تیاریاں کردا ہن
 پر رام پرساد بِسِمِل دا کردار کرن لئی کوئی پورا نہیں اُتردا۔
 پانڈے، جو ہندتو و چاردھارا والے نوجواناں دا آگو ہے آتے
 ڈیچے دے ٹولے نال خار وی کھاندا ہے، ایہ سبھ لُکھ پ
 کے ویکھدا ہے آتے رام پرساد بِسِمِل دا روں کرن لئی راضی
 ہے۔ سونیا ڈرگا بھاوی دا روں کردا ہے۔ فلم دی شوٹنگ دوران
 ایہ سبھ نوجوان انقلابیو دی زندگی بارے جانکاری حاصل کردا ہے
 اوناں دی قربانی آتے ٹیچے توں بہت پرہاوٹ ہو
 جاندے ہن۔ اسے دوران اوہ آپس وچ آتے سو نال وی آزادی
 بعد دے ہندوستان دے بُرے حالتاں بارے و چار و ٹاندرا کردا ہے
 رہندے ہن۔

ڈاکومینٹری بندی جاندی ہے تے اک دن ٹیلی ویژن تے خبر
 آؤدی ہے کہ سونیا دا منگیتر اجے راہمور، جو ڈیچے دی ہی
 ڈھانی دا اک میمبر ہے آتے ہوائی فوج وچ پائیلیٹ سی، اک
 اڈان دوران مگ جہاز دے ڈگن نال ماریا گیا ہے۔ خبران
 مطابق ہندوستانی ایار پھورس دا ایہ تیہوان مگ جہاز سی جہڑا
 ڈگیا سی۔ لوکاں وچ بہت غصہ ہے تے رو لا پیندا ہے کہ
 رکھیا منتری آتے ہور افسران نے رشوت لے کے انہاں جہاز
 لئی گھٹیا پُرزاے خریدے ہن جنہاں کر کے اجے راہمور ورگے کئی
 نوجوان پائلٹ مارے گئے ہن۔

رکھیا منتری آتے ہور سرکاری افسر اجے آتے ہور پائلٹاں
 نوں نادان آتے غیرذمیوار پائلٹ دسدے ہن آتے کہندا ہن

جہاز دُگن وِچ سارا قصور انہاں پائیلیٹیاں دا ہی ہے۔ سونیا
 اتے اجے دے دوست انڈیا گیٹ وِچ امر جوت تے اک وڈا
 مظاہرہ کردے ہن اتے شریام رکھیا منتری اتے ہورناں سرکاری
 افسران اتے الزام لاوندے ہن۔ رکھیا منتری پانڈے دی ہی
 پارٹی دا بندہ ہے اتے پانڈے نوں وی اس اصلیت دی سمجھے
 آ جاندی ہے کہ گلائیں بھاویں جہڑیاں وی کرن ویسے ساریاں
 راجسی پارٹیاں اتے نیتا ہی گرپٹ ہن۔ رکھیا منتری دے
 اشارے اتے پولیس اتے نیم فوج اس مظاہرے اتے حملہ
 کر دندے ہن تے اس حملے وِچ ایہ سارے نوجوان اتے
 ہور لوک بہت فتّر ہو جاندے ہن اتے اجے دی ماں ڈونگھی
 بے ہوشی وِچ چلی جاندی ہے۔

ایہ سارے نوجوان بہت روہ اتے عُصّے وِچ ہن اتے آزادی
 دے گھلائیئے انقلابیو وانگ ہی ایہ سارے پھروزشah کوٹلہ اکھی
 ہندے ہن اتے آپس وِچ صلاہاں کردے ہن کہ کیہ کیتا جاوے۔
 ایہ اکھی ہو کے فیصلہ کردے ہن کہ رکھیا منتری دا قتل
 کر دتا جاوے۔ اوہ رکھیا منتری اتے جنل ڈائر وِچ کوئی فرق
 نہیں سمجھدے۔ اوہ پتہ کردے ہن کہ رکھیا منتری سویرے سیر
 لئی جاندا ہے۔ ایہ سارے نوجوان سیر کردے رکھیا منتری نوں
 اک گئے متھے پلین تے چلدے ہوئے گولیاں مار دندے ہن
 جو اوتهے ہی ختم ہو جاندا ہے۔ ایہ نوجوان سوچدے سی کہ رکھیا
 منتری دے قتل نال مثلا حل ہو جاویگا تے اجے اتے ہور
 پائلٹاں دی موت دا کارن بنی گرپشن دا بدل لے لیا
 جاویگا تے ساری گل صاف ہو جاویگی۔ پر اس نال کُجھ وی
 نہیں بدلدا۔ سرکار اتے میدیا رو لا پا دندے ہن کہ دیہشتگردا

نے رکھیا منtri نوں قتل کر دتا ہے۔ کجھ نیتا تا ایہ
وی کہندے ہن کہ ایہ کم ہندوستان دے کسے دشمن ملک
نے کروایا ہے۔

ایہ نوجوان آپس وچ صلاح کردے ہن کہ اوناں نوں لوکاں نوں
دستا چاہیدا ہے کہ ایہ کم اوناں نے کیتا ہے اتے کس
لئی کیتا ہے۔ اوہ سوچدے ہن کہ اس نال لوکاں وچ جاگرتی
آؤیگی اتے اوہ سرکار دے بھرشنچار اتے پیراپھیری دے خلاف
کھڑے ہو جائے۔ اس دوران ایہ خبر وی آئندی ہے کہ کرن
دا باپ، جو کہ وڈا وپاری ہے اوہ وی خراب پُرزاے خریدن
والے گھٹالے وچ شامل ہے۔ نوجوان فیصلہ کردے ہن کہ اوہ ریڈیو
سٹیشن راہیں لوکاں نوں آپنی گل دسکے آپنے آپ نوں پولیس
دے حوالے کر دینگے اتے آپنا جرم کبل کر لینگے بھاویں
اوناں نوں پہانسی وی لگ جاوے۔ نوجوان آل انڈیا ریڈیو سٹیشن
وچ وڑ جاندے ہن اتے ریڈیو تے آپنے جرم دا اقبال
کردے ہن اتے دسے ہن اوناں نے رکھیا منtri نوں کیوں
ماریا سی۔ اوہ کہندے ہن کہ اوناں دا مقصد اجھے ورگے کئی
پائیلیٹاں دی موت دا بدلہ لینا، گرپٹ لیدران دا بھانڈا
بھننا اتے لوکاں نوں جگاؤنا سی۔

فوج اتے نیم فوج دے دستے ریڈیو سٹیشن نوں گھیر لیندے
ہن اتے گولاباری کردے ہن۔ اوہناں نوں حکم ہے کہ ریڈیو
سٹیشن وچ وڑے ہوئے کسے وی نوجوان نوں جیندا نہیں چھڈتا۔
نوجوان آپنے آپ نوں پولیس دے حوالے کرن لئی ہتھ وی کھڑے
کردے ہن پر فوج اتے نیم فوج سارے نوجواناں نوں خطرناک

دېشتگرد دسکے قتل کر دندے ہن۔

فِلم وِچ بھگت سنگھ ہُراں دے سمیں آتے موجودہ حال دے درش
بہت ہی چنگی تراں ورتے گئے ہن۔ نوجواناں آتے انقلابیو
دے کرداراں نوں اک دُوجے نال ملاکے وکھاؤں دی تکنیک
نے فِلم نوں کافی اثردار بنایا ہے۔ امیر خان نے ڈی جے
دا، سیدھارتہ نے کرن دا آتے ہور نوجواناں نے دیش
بھگتاں دے کردار بہت ودھیا نہائے ہن۔ پر فِلم زیادہ لمبی
لگدی ہے۔ جو گل ایہ ڈھائی گھنٹے وِچ کرداری ہے بڑے آرام نال
ڈیڑ گھنٹے وِچ کیتی جا سکدی سی۔ کئی تھانوں تے فِلم دے
ڈائیلاگ بڑے ڈھکویں ہن۔

فِلم یندوستان دے تالیمی اداریاں دے مندے حال بارے سوچن
تے مجبور کرداری ہے جو نوجواناں نوں اوناں دے ورثے آتے
اتھاس بارے گجھ وی نہیں دسدے۔ ایہ نوجوان ہمتی ہن، بہادر
ہن آتے دلیر ہن۔ پر تالیمی ادارے آپنے ورثے بارے اوناں
نوں گجھ وی نہیں دسدے۔ اوناں نوں آپنے گورو مئے ورثے بارے
گجھ وی نہیں پته۔ اک انگریز عورت لنڈن تون آ کے اوناں
نوں آزادی دے گھلائیاں بارے دسّدی ہے۔ یندوستانی تالیمی ادارے
آج وی مکولے دی بستیوادی تالیمی نیتی دے آدھار چلدے ہن
آتے اجے وی نوجواناں نوں صرف سامراج آتے لوٹو جماعتان
دی سیوا کرن لئی ہی سیکھیا دندے ہن۔ لوٹوان دا میدیا وی
ایہو کم ہی کردا ہے۔ آپنے ورثے آتے اتھاس آتے اس
آتے مان کرن لئی اوہ نوجواناں نوں گجھ وی نہیں دسدے۔ بستیواد
آتے سامراج دی نقل کرن دی ہی تعلیم اوناں نوں دتی جاندی

ہے اتے آپنے ورثے خلاف نفرت ہی سکھائی جاندی ہے۔ اک پاسے تاں حاکم جماعتیں اتے انہاں دے نمائندے ایہ ظلم نوجوان پیری تے کردے ہن اتے ذجھے پاسے اوہ نوجوانان نوں مذہب، ذات-پات، اتے بولی آد دے آدھار تے پاڑن دی کوشش کردے ہن۔

نوجوانان نوں کوئی راہ نظر نہیں آؤدا اتے اوہ بدلتے دی بھاونا نال بھرے ہوئے نرسیدہ بغاوت تے اُتارو ہن۔ ایہ گل وی حاکم جماعتیں دے حق وچ ہی جاندی ہے تے اوناں دے راج نوں اس توں کوئی خطرہ نہیں۔ نوجوانان نوں اس بے بسی دی حالت چوں باہر نکلن دی سیدہ ول ایہ فِلم وی کوئی اشارہ نہیں کر سکی بلکہ نوجوانا نوں نصیحت کردي ہے کہ جے اوہ آپ امامدار افسر اتے راجنیتک بن کے موجودہ نظام نوں چلاوں وچ حصہ لین تاں سارا گنجھہ ٹھیک ہو سکدا ہے۔ ملک دے ماڑے حالات نوں بدلن لئی ایہ نوجوانا نوں ایہ ہی راہ دسّدی ہے جو گرائب پاؤں دے برابر ہے اتے اس فِلم دی ایہ ساریاں نالوں وڈی گھاٹ ہے۔ ہندوستانی نوجوانان اتے ودیارتھی، جے کوئی اوناں نوں راہ دکھاؤں والا ہووے تاں، ہمیشہ ہی سماج نوں دربیش مثلیاں دے حل لئی قربانیاں دین لئی اگے آوندے رہے ہن۔ فِلم وچ دکھائے ہوئے نوجوان وی دلیری بہادری اتے قربانی کرن دے جذبے وچ کسے توں گھٹ نہیں۔ پر اوناں نوں راہ دکھاؤں والا کوئی نہیں اتے نہ ایہ فِلم ہی اوناں نوں کوئی سہی راہ دکھاؤں ول اشارہ کردي ہے۔

شہید بھگت سنگھ بُراں نے کیہا سی کہ جِنَان چِر ایہ لُٹ

دا راج جاری رہے گا ِ پنڈوستان دے لوکاں دی مُکتی دا
گھول بند نہیں ہو سکدا، ایہ لُٹ کرن والے چاہے وِ دیشی ہوں
جاں دیسی۔ شہیدان دا ایہ پیغام آج وی سہی، خرا آتے
درست ہے۔ دیسی تے وِ دیشی لُثیریاں دی اس لُٹ دے راج
نوں ختم کرن لئی ِ پنڈوستان دے لوکاں نوں اک مُمّہ ہو کے
سیاسی لہر چلاؤں دی لوڑ ہے۔ لوکاں دی سیاسی لہر نال ہی
ایہ لُٹ دا راج ختم ہو سکدا ہے۔ پنڈوستان دی نوین اُساری
لئی سنگھرش کردی مزدور جماعت، دیش بھگتاں آتے روشنکھیاں لوکاں
نوں نوجواناں نوں لامبند کرن آتے نوجواناں نوں اوناں دے
آپنے مثلیاں دے حل لئی راہ وِ کھاؤں دی اس ویلے پہت ہی
لوڑ ہے۔ اس توں بغیر اوناں دا بھوکھ ہنیرے وِ چ ہی ہے۔

پر شہیدان دے اس پیغام نوں ۰ میرا رنگ دے بستیں بالکل
گولدی ہی نہیں۔